

Zomer 2011

Graubünden

voor een topvakantie.

Voor de media: ideeënbrochure uit Graubünden

Schweiz.
ganz natürlich.

graubünden

Vakantiegebied nr.1 van Zwitserland.

Welkom, allegra, benvenuti in Graubünden.

Beste mediaprofessional,

Voor u ligt onze ideeënbrochure met zomerthema's 2011. U vindt hierin voorstellen om Graubünden op allerlei manieren te ontdekken, laat u hierdoor inspireren! Uiteraard kunt u ook programma's en thema's modulair combineren. Neem gerust contact met ons op, wij stellen graag een programma op maat voor u samen. Meer informatie over Graubünden vindt u op www.nl.graubuenden.ch.

De gratis zomerbrochure 2011 kunt u bestellen via: www.graubuenden.ch/broschueren

Inhoud:

Graubünden: voor een topvakantie.....	3
Waar het ligt: Graubünden, vakantiegebied nr. 1 van Zwitserland	5
Met het Swiss Travel System door Graubünden reizen.....	5
Programma 1: Wandelland Graubünden	6
Programma 2: Funpark voor bikers.	7
Programma 3: Families welkom – aanbevolen vanaf 0 jaar.	8
Programma 4: Bekijk de natuur met de Rhätische Bahn.	9
Programma 5: Onze kleine plaatsen uitvergroot.	10
Programma 6: Land van 1.000 bergtoppen – Graubünden, voor een topbelevens.....	11
Programma 7: Graubünden's Indian Summer.....	12
Programma 8: Graubünden golf – waar koeien de golfbaan maaien.	13
Topevenementen in Graubünden, zomer 2011.	14

Uw contactpersoon:

Graubünden Ferien

Kathrin Fehrlin

kathrin.fehrlin@graubuenden.ch

Tel. +41 (0)81 254 24 32

Fax +41 (0)81 254 24 00

Uw contactpersoon in Nederland:

Graubünden Toerisme

Karin Visser

karin.visser@graubuenden.ch

Tel. +31 (0) 20 65 415 67

Fax +31 (0) 20 62 301 51

www.graubuenden.ch/medien

Op www.graubuenden.ch/medien vindt u beeldmateriaal over Graubünden in hoge resolutie, de perskit en het aanmeldingsformulier voor de medianieuwsbrief 'Verhalen uit Graubünden'.

Graubünden: voor een topvakantie.

Duizend bergtoppen, 150 dalen en 615 bergmeren. In Graubünden heeft iedereen een heerlijke zomervakantie – ‘patschifig’ noemen wij Graubündner een algeheel gevoel van welbevinden. In Graubünden zijn zowel wereldberoemde vakantieplaatsen te vinden zoals St. Moritz, Davos en Arosa, als vele kleine authentieke bergdorpen. Dankzij gratis bergbanen is ook de top voor iedereen bereikbaar. Bikers maken sprongen en salto's in de Freestyle Academy in Laax. Golfers ontmoeten grazende koeien en liefhebbers van iets écht bijzonders stoken hun eigen schnaps.

Land van 1.000 bergtoppen

In Graubünden zijn circa 1.000 bergtoppen, die het hart van elke bergbeklimmer sneller doen slaan. Veel van deze toppen kunnen wandelend bereikt worden. Bijvoorbeeld de huisberg van Chur, de Haldensteiner Calanda, die hoog boven het Rijndal torent en vanuit het dal in een goede vier uur te beklimmen is. Wie liever als een steenbok over de rotsen klettert, kan terecht bij een van de vele klettersteigen, geschikt voor zowel beginners als avonturiers. En wie het liever wat rustiger aan doet, raden wij aan met de kabelbaan naar een van onze vele uitzichtsbergen te gaan. Dit is vaak zelfs gratis, want in de meeste vakantieplaatsen zijn onder meer de bergbanen en het openbaar vervoer vanaf één overnachting in een hotel inclusief.

Het einde van de wereld

Ze liggen als parels verstrooid door heel Graubünden, de kleine en fijne regio's. Het zijn oases van rust en ontspanning, maar verrassen met spannende, creatieve – en soms ook wat bijzondere – belevenissen. Prättigauer boeren laten zien hoe vroeger en nu „gäpuuret“ wordt. Daarnaast wordt de gast verwend met zelfgemaakte lekkernijen. Culinaire specialiteiten zijn er ook in het Unterengadin, waar met Demeter-boer Jürg Wirth in het kleine bergdorp Lavin kaas wordt gemaakt of in het Val Müstair waar met de bekroonde brouwmeester Luciano Beretta schnaps wordt gebrouwen. Veelzijdig en origineel zijn ook de overnachtingsmogelijkheden aan het einde van de wereld. Bijvoorbeeld in een Puschlaver Steinhaus dat op de Monumentenlijst staat.

Funpark voor bikers

Een korte blik op de kaart van Graubünden doet het bikershart al sneller kloppen: door bergen en over passen zijn gemarkeerde trails met een totale lengte van meer dan 4.000 km. Daar is voor iedere biker wel iets bij, voor de fanatiekelingen net zo goed als voor de genotsbikers. De laatsten kunnen bijvoorbeeld met de elektrobike op pad in het vakantiegebied Viamala. Zonder grote lichamelijke inspanning rijdt men door de indrukwekkende Viamala-kloof of naar boven naar Juf, het hoogst gelegen dorp in Europa dat het hele jaar door bewoond is. Ook voor fanatieke bikers is er in Graubünden veel te ontdekken. Een salto met de bike? In de nieuwe Freestyle Academy in Laax maken de bikers een zachte landing in de foam pit. En wie zijn rijtechniek liever in de vrije natuur verder wil verbeteren, is in het nieuwe Skill-Centre bij de Rothorn in Lenzerheide op de juiste plek.

Unieke bergtrein: de Rhätische Bahn

Vroeger moest de trein toeristen comfortabel naar de grote, groeiende vakantieplaatsen brengen. Tegenwoordig is de spoorbaan zelf een toeristische attractie: de Rhätische Bahn. De langzaamste sneltrein ter wereld, de Glacier Express, is een klassieker. Deze trein voert de gasten in 7,5 uur over 291 bruggen en door 91 tunnels van de Matterhorn naar de Piz Bernina, van Zermatt naar St. Moritz. Geheel nieuwe perspectieven biedt de meerdaagse wandeling langs het UNESCO-Werelderfgoed van de Albula- en Berninalijn van Thusis naar Tirano.

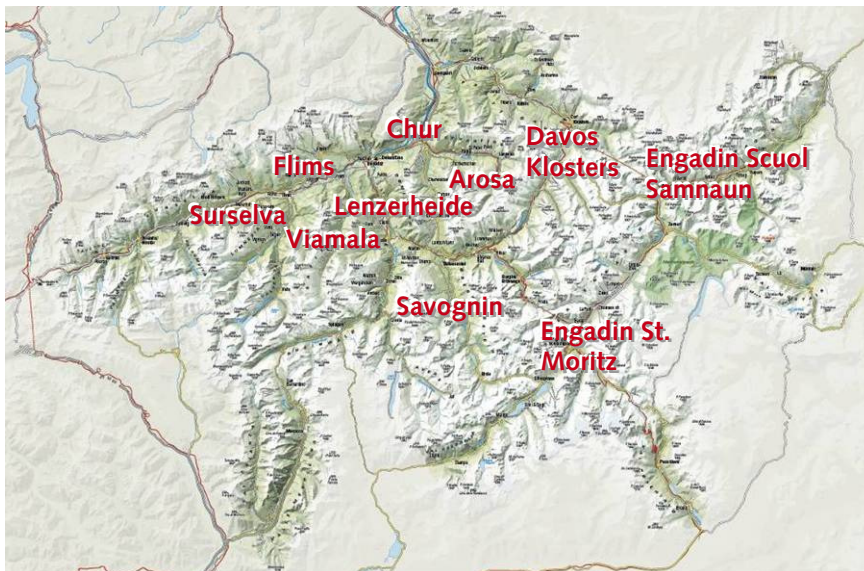
Natuurlijk green

Meer dan 100 jaar geleden ging in het Engadin de eerste permanente golfbaan van Zwitserland open. 'De beste course om slecht te spelen', zei een enthousiaste bezoeker uit Engeland. 'Als je een slag mist, kun je altijd nog van het uitzicht genieten.' Een opmerking die geldt voor alle golfbanen in Graubünden. In Graubünden zijn er, gemeten aan het aantal inwoners, tweemaal zoveel golfbanen als in Engeland en tienmaal zoveel als in Duitsland! Golfers moeten op een nieuwe dag ook weer een andere golfbaan uitzoeken. En dat valt niet mee, want wie – bijvoorbeeld – in Davos begint, kan in een cirkel van een uur rijden kiezen uit maar liefst tien golfbanen, van een van de meest complete courses in Domat/Ems tot aan de hoogst gelegen golfbaan van de Alpen in Arosa. Hier helpen de koeien trouwens mee om de golfbaan te maaien.

Een bericht van Graubünden Toerisme
Chur, 13 januari 2011

Waar het ligt: Graubünden, vakantiegebied nr. 1 van Zwitserland

U vindt Graubünden midden in Europa, in het zuidoosten van Zwitserland. Graubünden is niet alleen het vakantiegebied nr. 1 van Zwitserland (2010: 5,8 miljoen hotelovernachtingen), maar ook het hoogst gelegen vakantiegebied van de Alpen.

Met het Swiss Travel System door Graubünden reizen.

Met de Swiss Pass en de Swiss Flexi Pass reizen gasten voor een voordelige prijs en zonder ticketzorgen naar en door Graubünden. Swiss Travel System ondersteunt Graubünden met Swiss Passen en Swiss Flexi Passen voor mediareizen.

Programma 1: Wandelland Graubünden

Plaatsen:	San Bernardino, Avers, Surselva, Unterengadin, Hinterrhein
Highlights:	Spectaculaire hoogtewegen, 'Swiss Grand Canyon', architectuur en kunst langs de route
Reisdata:	Medio juni – medio oktober

Meer dan 10.000 km wandelwegen liggen klaar om ontdekt te worden. Wij hebben uit het grote aanbod van langeafstandswandelingen, pittige bergtochten en ontspannende genotswandelingen vier parels voor u uitgezocht.

Wandelen 1: Sentiero Alpino Calanca.

Slechts een paar kilometer van de San Bernardinopas begint een van de spectaculairste hoogtewegen van Graubünden. Wandelaars beleven hier onvergetelijke dagen. De Sentiero Alpino Calanca voert door een wild, ongerept landschap ver weg van de civilisatie. Vijftig kilometer puur avontuur! De route gaat tot boven 2.000 m en bevat pittige overgangen – maar ook adembenemende uitzichten en schitterende bergmeertjes – van de wandelaars wordt daarom een goede conditie en een stevige portie doorzettingsvermogen gevraagd!

Wandelen 2: Walsерweg Graubünden.

Graubünden ontdekken in de sporen van de Walsers! De in totaal 19 etappes zijn vrij te combineren of als aanbieding te boeken. Bijzonder indrukwekkend is het hoogst gelegen dal van de Alpen dat het hele jaar door bewoond is, het Avers. De karakteristieke, door de zon geblakerde en deels meer dan 400 jaar oude houten Walsер huizen zijn alleen al een bezoek waard. De Walsерweg Graubünden voert door een prachtig landschap over historische wegen van de Walsers, zoals de onlangs gerepareerde 'oude Averserstrasse'.

Tip: In de Bachhuus-Chäller in Hinterrhein, een 500 jaar oude gewelvenkelder, worden regionale biologische specialiteiten geserveerd. De kelder is in de zomer van 2010 geopend in het kader van de nieuwe Walsерweg. Bij het boeken van een wandelaanbieding met de etappes van San Bernardino naar Thusis is deze culinaire belevenis inbegrepen.

Wandelen 3: Rijnkloof – natuur- en architectuurhighlights.

De 'Zwitserse Grand Canyon', de woeste Ruinaulta, strekt zich uit van Ilanz tot Reichenau en is een van indrukwekkendste landschappen van de Alpen. De wilde bergkloof van de snelstromende Alpenrijn met zijn steile witte wanden en de uitgestrekte bossen kan men te voet of met de Rhätische Bahn ter hoogte van de rivier doorkruisen. Nog spectaculairder zijn de hoogtewandelingen langs de rand van de bergkloof. Sinds kort bieden drie unieke uitzichtsplatformen indrukwekkende blikken in de diepte: aan de kant van Flims de «Mauersegler» (gierzwaluw), aan de andere kant in Versam twee mooi vormgegeven platformen uit larikshout van de beroemde Bündner bruggeningenieur Jürg Conzett. **NIEUW:** Vanaf het voorjaar van 2011 verbindt bij het station van Trin een nieuwe elegante hangbrug voor wandelaars en bikers de beide kanten van de Rijnkloof.

Wandelen 4: Cultuurwandelen.

Wandelen in het Unterengadin met zijn prachtige uitzichten en dorpen waar de façades van de huizen versierd zijn met sgraffiti is een bijzondere belevenis. U kunt bijvoorbeeld wandelen naar het beschermde 'Schellen-Ursli-dorp' Guarda of naar Sent, waar de kunstenaar Not Vital een park heeft aangelegd voor zijn beeldentuin met zo'n 20 begaanbare installaties. Tot het 'Parkin Not dal Mot' behoren onder andere een spectaculaire ezelkopbrug, een compleet in de weide verzinkbaar huis en een glazen ijs hut aan de beek – een geheimtip, die u altijd bij zal blijven.

Programma 2: Funpark voor bikers.

Plaatsen:	Viamala, Lenzerheide, Flims, Prättigau, Davos Klosters
Highlights:	NIEUW: Freestyle Academy Laax, Skill Centre Rothorn, freerideroute Klosters
Reisdata:	Medio juni – medio oktober

Enquêtes bevestigen het: Graubünden is niet alleen het vakantiegebied nr. 1 van Zwitserland, maar ook de meest geliefde bikeregio van het land. En niet voor niets, leest u zelf maar.

Funpark 1: Elektrobikeland Viamala.

De regio Viamala richt zich helemaal op de elektrobike en noemt zichzelf het 'flyerland'. De beroemde Viamalakloof, het Center da Capricorn' (steenbokcentrum) of Juf, het hoogst gelegen het hele jaar door bewoonde dorp van Europa, kunnen zo eenvoudig en zonder al te veel inspanning met de fiets ontdekt worden. Vlieg erop uit!

Tip: Flyerrondtocht in het natuurpark Beverin, inclusief maaltijden met lokale specialiteiten.

Funpark 2: Tricks en jumps in de Freestyle Academy of in het Skill Centre.

Tot voor kort waren dappere sprongen alleen voor profs. **NIEUW** kan iedereen nu een salto met de bike uitproberen: er wordt geland in een zachte foam pit. De Freestyle Academy in Laax, de eerste van zijn soort in Europa, biedt cursussen voor groot en klein aan.

Als u uw rijtechniek liever in de vrije natuur wilt verbeteren, dan moet u het **NIEUWE** Skill Centre op de downhillberg Rothorn beslist uitproberen. Op het Skill Centreparcours kunnen bikers hun rijtechniek perfectioneren en op hindernissen evenwicht en techniek trainen.

Funpark 3: Dikke pret – pump track van de voormalige bikeprof Claudio Caluori.

Het is leuk om te doen en de rijtechniek wordt ook nog verbeterd. De voormalige downhillprof Claudio Caluori bouwt in het Prättigau samen met de lokale bevolking een bikepark met een pump-track-course en een bmx-baan. De routes zijn zo gemaakt dat zowel beginners als gevorderden plezier hebben.

Funpark 4: 10.000 hoogtemeters op één dag – in Davos Klosters.

Een afdaling van 10.000 hoogtemeters, bijna uitsluitend op singletrails en dat op één dag – dat kan alleen in Graubünden, om precies te zijn in Davos Klosters. Hiervan moeten in totaal 1.375 hoogtemeters met de bike worden overwonnen, de rest gaat met de bergbaan naar boven.

Highlight van deze zomer is de **NIEUWE** freerideroute van 5,1 km van de Gotschna naar Klosters, northshores en hindernissenparcours inclusief.

Tip: Na deze tocht hebt u beslist behoefte aan ontspanning. Wij raden u aan te overnachten in een van de 13 bikehotels in Davos Klosters, die zich helemaal richten op bikers en hun specifieke wensen.

Bike-evenementen 2011

24-26.06 124davos.ch, de 24-uurs-mountainbikerace, 2-uurs-kidsrace

23/24.7 Swiss Bike Masters, de bikeklassieker, eurobike.ch

13/14.8 Trek Bike Attack, Lenzerheide – DE freeriderace, bike-attack.ch

27.8. Nationalpark Bike-Marathon, rondom het Nationale Park, bike-marathon.com

Programma 3: Families welkom – aanbevolen vanaf 0 jaar.

Plaatsen:	Arosa, Savognin, Davos Klosters, Brigels/Surselva, Flims
Highlights:	Alles-inclusief bergbanen, Madrisaland met boomhotel, geo-caching
Reisdata:	Medio juni – medio oktober

Graubünden is één grote speelplaats voor families. Maar liefst zeven vakantieplaatsen hebben het keurmerk 'Families welkom' en daarnaast zijn er allerlei aanbiedingen voor families, zoals het geo-caching-parcours of Madrisaland met het **NIEUWE** boomhotel.

Dag 1: Alles inclusief – van bergbaan tot klimpark.

Naar boven, naar beneden, naar boven en weer terug. In de alles-inclusief-vakantieplaatsen zoals Arosa maken de gasten vanaf één overnachting gratis gebruik van de kabelbanen – zoveel ze willen. In Arosa is naast vele andere aanbiedingen ook de toegang tot het strandbad gratis en (uniek in Zwitserland) het gebruik van het klimpark en de zomerschaatsbaan.

Tip: Met de Family Sommer Special van de regio Engadin St. Moritz overnachten kinderen tot 12 jaar (!) gratis in de hotelkamer van de ouders. Vanaf twee overnachtingen zijn ook hier de bergbanen bij de overnachtingsprijs inbegrepen.

Dag 2: Kinderlijk eenvoudig: hoogklimpark Flims.

Het hoogklimpark Flims is een highlight voor de hele familie. Zeven parcours van verschillende moeilijkheidsgraden wachten erop om veroverd te worden. Daarvoor is wel wat moed en vooral behendigheid gevraagd. Van boom naar boom, van hindernis naar hindernis overtreft men zichzelf en klimt men samen naar nieuwe hoogten. Het kinderparcours is al geschikt voor kinderen vanaf vier jaar.

Dag 3: Dwergen, Alpegeesten en wortelmannelen in het Madrisaland.

In augustus 2009 is het belevenispark midden op de Madrisa boven Klosters op 1.900 m geopend. De stichting 'Erlebnis mit Herz – Madrisa' heeft zich ten doel gesteld door de koop van de speelinfrastructuur visueel en lichamelijk gehandicapten te ondersteunen. Bezoekt u het sagen- en dierenpark eens!

Overnachtingstip: Droom hoog boven de grond over de belevenissen in het Madrisaland in het **NIEUWE** boomhotel midden in het belevenispark.

Dag 4: Schat zoeken met een speciaal soort geo-caching.

Geo betekent aarde, cache is een verstoppaats – in Brigels zijn twee zogenaamde geo-cachingtrails van verschillende moeilijkheidsgraden. Hier gaat men, uitgerust met een gehuurde gps, stift, kaart en papier op een moderne schatzoektocht.

Overnachtingstip: Overnacht in het **NIEUWE** 4*-Bergspa Hotel La Val in Brigels. www.laval.ch

Dag 5: Lai Barnagn, het warmste zwemmeer van de Alpen.

615 meren telt Graubünden. Inderdaad, een paar zijn gevuld met gletsjerwater en zijn dus ijs- en ijskoud. Vele andere worden in de zomer echter zo warm dat u erin kunt zwemmen. Het Lai Barnagn in Savognin bijvoorbeeld is een van de warmste zwemmeren van de Alpen. Het ligt op 1.200 m en nodigt de hele familie uit tot zwemmen en plonzen. De entree is kosteloos. Het alles-inclusiefaanbod met gratis bergbanen, openbaar vervoer en toegang tot het zwemmeer ronden het familieaanbod af.

Programma 4: Bekijk de natuur met de Rhätische Bahn.

Plaatsen:	Chur, Bergün, Val Poschiavo
Highlights:	Via Albula, Bernina Express
Reisdata:	Afhankelijk van de openingstijden van de restaurants / het hele jaar

Na de opname in de lijst van UNESCO-Werelderfgoed en het 100-jarige jubileum is er nog altijd geen rust bij de Rhätische Bahn. Er staat ook dit jaar weer van alles in de planning.

Dag 1: Bezoek aan Chur – de oudste stad van Zwitserland.

Op zijn laatst in Chur is het eindstation voor de 'normale' trein. Hier stapt iedere treinpassagier over op de Rhätische Bahn en daarmee op de wereldberoemde smalspoortrein. Voor de treinreis moet echter absoluut Chur, de oudste stad van Zwitserland, bezichtigd worden: bijvoorbeeld de oude binnenstad met zijn gezellige steegjes, een van de belangrijkste cultuurmonumenten van Zwitserland – de kathedraal – of het Bündner Kunstmuseum, waarin beroemde kunstwerken van onder meer de Giacometti-familie te zien zijn.

Dag 2: Station Bergün en het 'sterren'-hotel.

Baanbeheerder Hanspeter Schlegel loopt eenmaal per week over het spoor van Preda naar Bergün, op zoek naar breuken in de rails of andere gevaren voor trein en passagiers. Dat doet hij al zo'n 30 jaar. Ga eens met 'Hampa' Schlegel mee op zijn tocht.

Overnachtingstip: 0% luxe, maar 100 % plezier: met deze slogan spreekt het **NIEUWE** hotel 'La Staila' (Reto-Romaans voor 'ster') in Bergün vooral een ongecompliceerd publiek aan: slapen in een voormalige schuilkelder zonder ramen– harde bedden inclusief. Het nulcomfortgevoel beleeft men tijdens het verblijf beslist, al is het alleen al omdat men zijn eigen slaapzak mee moet nemen.

Dag 3: Giorgio Murbach toont zijn spoorbaan.

Giorgio Murbach uit Poschiavo is al vele jaren machinist en kent de Berninalijn als zijn broekzak. Veel sneeuw, prachtige stemmingen, wilde dieren, passagiers – Giorgio Murbach fotografeert zijn spoorbaan uit alle perspectieven. Hij vertelt u graag over de spoorbaan - vanuit verschillende perspectieven.

Via Albula – NIEUWE meerdaagse wandeling langs de Abula- / Berninalijn.

In aansluiting op de opname van de Albula- en Berninalijn in de lijst van UNESCO-Werelderfgoed biedt de Rhätische Bahn het traject van Thusis naar Tirano nu ook als wandelweg aan. De weg loopt zoveel mogelijk in de buurt van de Albula- en Berninalijn en biedt steeds weer blikken op de unieke bouwwerken van deze spoorbaan.

Overnachtingstip: Hotel Grischuna, Filisur: het episch centrum van spoorbaanfreaks uit de hele wereld. Het echtpaar Uffer weet precies dat meneer XY beslist geen kamer aan de zonkant met balkon wil, maar uitsluitend een kamer aan de kant van het spoor. Een dag in de sporen van de 'treinparazzi' garandeert vele verrassingen en spannende verhalen.

De klassieker onder de treinen – Glacier Express.

Van de Matterhorn tot aan de Piz Bernina, van Zermatt naar St. Moritz. De klassieker onder de treinen, de Glacier Express, voert gasten in 7,5 uur over 291 bruggen, door 91 tunnels en over de 2.033 meter hoge Oberalppas naar het Oberengadin. Een must voor alle treinliefhebbers (en alle anderen!).

Programma 5: Onze kleine plaatsen uitvergroot.

Plaatsen:	Prättigau, Unterengadin, Val Müstair, Val Poschiavo, Safiendal
Highlights:	Schnaps stoken, de kleinste whiskybar ter wereld, lamatrekking
Reisdata:	Medio juni – medio oktober

Ze liggen als parels verstrooid door heel Graubünden. De kleine en fijne regio's. Het zijn oases van rust en ontspanning, maar verrassen met spannende, creatieve – en soms ook ongewone – belevenissen.

Dag 1: De bergboeren aan het werk.

Prättigauer boeren laten u zien hoe „gäpuuret“ wordt – vroeger en nu. U loopt met een boerenfamilie mee in het seizoenswerk en komt op de boerderij, de bergweide of de bergstal. Luister naar de bewogen verhalen uit het leven van een bergboer en geniet van de heerlijkheden uit de 'Spiispüntel'.

Tip: Het Prättigauer Alpspektakel van 6 tot 9 oktober 2011 is een geslaagde mix van authentieke Zwitserse alpcultuur, moderne berglandbouw en levendige tradities: 'Alpabzug', kaasproeverij, specialiteitenmarkt, schapen scheren,...

Tag 2: Kaas maken met de Demeter-boer.

Uschlaingias is een Demeter-boerderij, wat betekent dat de boerderij volgens biologisch-dynamische regels wordt gevoerd. Deze zijn gebaseerd op de leer van Rudolf Steiner, de grondlegger van de antroposofie, en verbieden bijvoorbeeld elk gebruik van gekochte mest. Jürg Wirth leidt de boerderij en wijdt u in de geheimen van het kaas maken in. Daarbij leert u veel over de productie en juiste behandeling van de kazen. Zo'n twee maanden later wordt de door u zelf gemaakte kaas naar uw huisadres gestuurd.

Dag 3: Schnaps stoken.

Twintig gouden medailles heeft de stookmeester Luciano Beretta voor zijn in totaal 28 producten gekregen. Een indrukwekkende prestatie en bewijs van de unieke kwaliteit van zijn schnaps. Kijk bij de meester over de schouder mee en leer hoe u zelf schnaps kunt maken.

Tip: De kleinste whiskybar van de wereld in Santa Maria staat sinds 2007 in het Guinness Book of Records – als kleinste bar ter wereld.

Dag 4: Vakantie in het monument.

NIEUW: Het Puschlaver Steinhaus in een gehucht boven Brusio is circa 400 jaar oud en het vijfde monument dat door de 'Stiftung Ferien im Baudenkmal' wordt verhuurd. De stichting – in 2005 door de Schweizer Heimatschutz opgericht – maakt de verbinding tussen behoud van monumenten en toerisme op een unieke manier mogelijk.

Tip: Bekijk het cirkelviaduct van de Rhätische Bahn in Brusio.

Tag 5: Lamatrekking in het Safiendal.

Geniet van het gevoel om met een lama aan de lijn door het prachtige berglandschap te wandelen. Het rustige karakter van de lama's heeft al na korte tijd een weldadig effect op mensen. Als vanzelf glijdt de hectiek van alledag van u af. Van een eendaagse tot een meerdaagse tocht met overnachting in hotel, tent of jurk (nomadentent).

Programma 6: Land van 1.000 bergtoppen – Graubünden, voor een topbelevens.

Plaatsen:	Chur, Engadin Scuol, Flims, Lenzerheide, Engadin St. Moritz
Highlights:	Klettersteig Pinut, blik op 1.000 bergtoppen, Engadiner merenplateau
Reisdata:	Eind juni – medio oktober

In Graubünden zijn circa 1.000 bergtoppen, die het hart van iedere bergbeklimmer sneller doen slaan. Hoe bedwingt u de top – te voet, met touw en karabijnhaak of heel comfortabel met de kabelbaan?

Topbelevens 1: Wandelen naar de top.

Vele toppen van Graubünden kunnen wandelend bereikt worden. Zo ook de **Haldensteiner Calanda**, de huisberg van Chur. Dat zijn naam ook wordt gebruikt voor een biermerk, doet de Calanda weinig. Feit is wel dat de beklimming niet geschikt is voor bierbuiken. De Calanda torent hoog boven het Rijndal en is vanuit het dal in zo'n vier uur te bereiken.

Zo ongenaakbaar als de **Piz Lischana** er vanuit het dal uit mag zien, zo eenvoudig is hij te beklimmen. De tocht is ideaal in twee etappes te verdelen. Van Scuol tot aan de Lischanahut is een kleine vier uur. Van de hut naar de top is het dan nog eens ruim 2,5 uur.

Topbelevens 2: Klettersteigen.

Kletteren met de steenbokken. Voor beginners en avonturiers - in Graubünden zijn klettersteigen voor alle niveaus, sommige zijn zelfs geschikt voor een familieuitstapje. Met de juiste uitrusting is alleen nog de vraag: hebt u hoogtevrees? Zo nee, dan op pad!

Tip: De Pinut boven Flims is de oudste nog bestaande klettersteig van Zwitserland. Na een grondige renovatie werd hij in de zomer van 2007 heropend en is nu ook geschikt voor families met kleinere kinderen.

Topbelevens 3: Uitzichtsbergen.

Kabelbanen brengen u in korte tijd naar de mooiste bergtoppen in Graubünden, of ze zorgen dat u zonder pijn in de gewrichten weer beneden komt. Bovendien kunt u kabelbanen combineren met mooie wandelingen en indrukwekkende klettersteigbeklimmingen, imposante zonsopgangstochten of spannende rodelbaanritten.

Het is niet overdreven: vanaf de top van de **Parpaner Rothorn** ziet u 1.000 bergtoppen. Rondom reiken de bergtoppen tot in de blauwe hemel, waaronder bekende hoge toppen zoals de Piz Kesch, de Palü of de Piz Bernina. U kunt zonder veel inspanning van dit uitzicht genieten: comfortabel brengt de kabelbaan u van Lenzerheide naar de 2.865 m hoge top. Van daar gaat u te voet in drie tot vier uur terug naar het dal of in drie tot vier uur naar Arosa.

Een grandioze uitzichtsberg is ook de **Muottas Muragl** met uitzicht over de Oberengadiner meren. Comfortabel in tien minuten bereikbaar met de kabelbaan. Lang geleden hadden dichters en kunstenaars zoals Segantini de berg al ontdekt en in 1907 werd de kabelbaan in gebruik genomen, niet veel gevolgd door het restaurant en het hotel.

NIEUW: In de zomer van 2010 is het berghotel Muottas Muragl compleet gerenoveerd. Daarbij werd ook een duidelijk signaal afgegeven op het gebied van ecologie en ontstond het **eerste plusenergiehotel in de Alpen**.

Programma 7: Graubünden's Indian Summer.

Plaatsen:	Bündner Herrschaft, Val Bregaglia, Zwitserse Nationale Park, Val Poschiavo
Highlights:	Wijn proeven, kastanjeoogst, hertenbronst in het Nationale Park
Reisdata:	September / oktober

Goudkleurige lariksen, burlende herten, heerlijke kastanjes, kristalheldere berggluchten en edele wijnen. Dat is de herfst in Graubünden – zowel voor actieven als voor genietters het ideale seizoen om het veelzijdige land van de steenbokken te ontdekken.

Dag 1: Wijn proeven met de wijnboer.

Van Bonaduz tot aan Fläsch strekt het Bourgondië van Zwitserland zich langs de Rijn uit. Door het milde klimaat, de föhn en de kalkrijke bodem gedijen de druiven hier prachtig. En de Bündner wijnbouwers weten met de gaven van de natuur om te gaan. Dankzij natuurlijke wijnbouw en klein gehouden oogsten worden eersteklas druiven geoogst.

Proef samen met de wijnboeren, probeer de heerlijke wijnen in een van de vele torkels - zo worden wijnkelders in Graubünden genoemd – of wandel over de wijnwandelweg door de wijngaarden.

Dag 2: Kastanjesfestival Val Bregaglia.

In het Val Bregaglia groeit een van de grootste en mooiste edelkastanjabossen van Europa. Geen wonder dat tijdens de oogsttijd hier alles om deze heerlijke vruchten draait. Kleur, geur, smaak; dat zijn de thema's van het Kastanjesfestival, dat ieder jaar gedurende drie weken in september en oktober ter ere van de kastanje wordt gehouden. Fijnproevers komen hier helemaal aan hun trekken: kastanjesalade, zelfgemaakte kastanjenodels met eekhoorntjesbrood, gebrande kastanjecrème...

Dag 3: Herfstwandeling Val da Camp.

De herfstwandeling bij uitstek gaat door het Val da Camp, een zijdal van het Val Poschiavo. Al in 1977 werd dit dal vanwege zijn indrukwekkende bos- en merenlandschap in de Zwitserse lijst van landschaps- en cultuurmonumenten van nationale betekenis opgenomen. Het dal met zijn vele heldere bergmeren is nog altijd niet erg bekend – een echte geheimtip. In de herfstmaanden zijn de uitgestrekte lariks- en arvenbossen goudgeel gekleurd en met een beetje geluk kunt u wilde dieren ontdekken. U reist comfortabel met de Postauto naar het startpunt op de Berninapas.

Dag 4: Burlende herten in het Val Trupchun.

Het Val Trupchun in het Zwitserse Nationale Park is bekend om zijn dierenrijkdom. Honderden edelherten, gemzen en steenbokken bevolken het dal in de zomer en laten zich goed bekijken. Van medio september tot begin oktober burlen de herten om de gunst van de vrouwtjes – een uniek natuurspektakel. Het burlen is tot in de wijde omgeving hoorbaar en trekt ieder jaar weer een groot publiek aan.

Tip: De jacht heeft in Graubünden een grote traditie, meer dan 5.000 jagers trekken vanaf begin september door de bossen en in praktisch alle restaurants staan wildspecialiteiten op het menu. Bijzonder de moeite waard is het Crusch-Alba in het beschouwelijke Unterengadiner bergdorp S-charl.

Programma 8: Graubünden golf – waar koeien de golfbaan maaien.

Plaatsen:	Disentis, Sedrun, Arosa, Engadin St. Moritz
Highlights:	Oudste golfbaan van Graubünden, koe als greenkeeper, putten over de Rijn
Reisdata:	Medio juni – medio oktober (weersafhankelijk)

Natuurlijk, green is het bijna overal in Graubünden. Op een paar plaatsen is het echter nog veel greener. Vijftien golfbanen nodigen uit voor een afslag. Nergens op het Europese continent is een grotere dichtheid van golfbanen en zijn gevarieerdere banen dan hier. Een klein voorbeeld: vanuit Davos bereikt u binnen een uur maar liefst acht golfbanen. Put u zich door de veelzijdigheid van de golfbanen van Graubünden.

Dag 1: Driven en putten op de oudste golfbaan van Graubünden.

Een paar Britten stelden zich in de zomer van 1889 samen met de lokale Caspar Badrutt – zoon van de toerismepionier Johannes Badrutt – de taak in St. Moritz een 9-holes golfbaan aan te leggen. Het was geen fantastische golfbaan die hieruit tevoorschijn kwam, maar voor de fanatieke Britten was het genoeg om hun lievelingssport ook in de bergen te kunnen beoefenen. Wat gebeurde er met de oudste golfbaan van Graubünden? Ga hiernaar op zoek in St. Moritz.

Ontspanning erna: Om de vermoeide spieren los te maken, raden wij het nieuwe en in Zwitserland unieke verticale mineraalbad in Samedan aan.

Dag 2: Afslag over de Rijn in Sedrun.

De golfbaan Sedrun is de eerste golfbaan aan de Rijn en ligt maar een paar kilometer van de bron van de Rijn. De architect Peter Harradine heeft dit natuurlijke gegeven weten te benutten – hier bevindt zich de enige golfbaan waar men over de Rijn kan afslaan. Bijzonder geliefd zijn de afslagen bergafwaarts waar de bal praktisch vanzelf vliegt. Een kleine en fijne baan voor golfers die van afwisseling houden.

Ontspanning erna: Het Bogn Sedrun heeft een met steen bekleed Romeins bad en een saunalandschap waar lichaam en geest tot rust komen.

Dag 3: Boeoeoe – voorzichtig koe!

Overdag leven de golfers zich uit op de golfbaan in Arosa. 's Avonds, als de laatste speler de baan heeft verlaten, wordt hier geloeid. Dan laat de boer zijn koeien los op de weide zodat zij het gras netjes en gelijkmatig kunnen afgrazen. En wat gebeurt er met de koeienvlaaien?

Dag 4: Lenzerheide – waar vers bronwater als energiedrink dient.

Bronwater als verfrissingsdrink! Precies, tussen damesafslag 7 en fairway 10 van de golfbaan Lenzerheide vinden dorstige golfers bij de bron van een klein bergbeekje een natuurlijk drankstation. Gewoon even bukken en het koele, heldere bergbronwater opscheppen, zodat ook op de verdere holes van deze lastige golfbaan alle slagen zullen lukken.

Topevenementen in Graubünden, zomer 2011.

5 juni: 4^e Cuorsa dil Rein, Disentis Sedrun – Nordic walking en hardloopwedstrijd
www.cuorsadilrein.ch

12 juni: 10^e International Sky Race – internationale bergwedstrijd over oude smokkelpaden
www.international-skyrace.org

13 juni (Pinkstermaandag): 16^e bergwedstrijd en 6^e Nordic walking Tavanasa-Brigels
www.berglauf-brigels.ch

21 – 26 juni: UNCOOL Festival – music of alien worlds. Jazzfestival in het Val Poschiavo
www.uncool.ch

24 – 26 juni: Hillclimbing in Obersaxen
www.hillclimbing.ch

24 – 26 juni: Trailfox Flims – Bike-freeriderally
www.flims.com

25 juni: Graubünden – Marathon Rothorn-run, Lenzerheide
www.graubuenden-marathon.ch

25 juni: 2^e Viamala Schlagernacht
www.viamala-schlagernacht.ch

25 juni: Alpen Grand Prix Samnaun
www.samnaun.ch

1 juli – 13 augustus: Origen Festival Cultural, burcht Riom, Savognin en Mittelbünden
www.origen.ch

4 juli: StraMangiada Valposchiavo – een culinaire wandeling.
www.stramangiada.ch

8– 19 juli: Flimserstein – het Flimser muziektfestival
www.flimserstein.ch

12 – 17 juli: Davos Sounds Good
www.davos-sounds-good.ch

14 juli – 14 augustus: Festival da Jazz, Engadin St. Moritz
www.festivaldajazz.ch

22 – 23 juli: Open Air Val Lumnezia
www.openair-lumnezia.ch

23 – 24 juli: 18^e Swiss Bike Masters
www.eurobike.ch

23 juli – 6 augustus: 26^e Davos Festival 'young artists in concert'
www.davosfestival.ch

30 juli: 26^e Swiss Alpine Marathon, Davos/Bergün
www.alpine-davos.ch

6 augustus: 79^e Sertig Schwinget, Davos
www.schwingerverband-davos.ch

13 – 14 augustus: Trek Bike Attack Lenzerheide, bike-freeridewedstrijd
www.bike-attack.ch

19-21 augustus: Churer Altstadt-Fest en Alpenbarttreffen
www.churerfest.ch

27 augustus: 10^e Nationalpark Bike Marathon
www.bike-marathon.com

30 augustus– 4 september: St. Moritz Match Race
www.stmoritz-matchrace.ch

4 september: slowUp Mountain Albula, Bergün
www.slowup.ch

8 – 11 september: Arosa ClassicCar – internationale bergwedstrijd
www.arosaclassicar.ch

24 september: Schlagerparade Chur met 25.000 deelnemers
www.schlagerparade.ch

Eind september – medio oktober: Kastanjefestival Bergell
www.festivaldellacastagna.ch

6 – 9 oktober: Prättigauer Alpspektakel
www.alpspektakel.ch

8 oktober: Schapen scheren Savognin
www.savognin.ch

23 oktober: Transviamala run & walking
www.transviamala.ch

Oktober: Internationale paardenrennen Maienfeld
www.pferderennen-maienfeld.ch